

*Т.В. Гринько, канд. екон. наук,
Дніпропетровський національний університет*

РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Одним з головних факторів переходу України до ринкової економіки є формування конкурентної середовища. За сучасних умов орієнтації економіки України на підвищення рівня конкурентоспроможності як окремих галузей промисловості, так і невиробничої сфери особливої актуальності набуває активізація заходів щодо розвитку інноваційної діяльності.

У загальній системі економічних реформ, що здійснюються в Україні, інноваційна перебудова за своїм впливом на головні тенденції соціально-економічного розвитку суспільства має набути вирішального значення. Її ефективному здійсненню сприятиме посилення регулюючої ролі держави. Реалізація активної інноваційно-структурної політики можлива лише за суттєвого підвищення державної присутності у трансформаційних процесах. Цей висновок ґрунтується на невиправданих надіях щодо саморегулюючої ролі ринку, які панували на стартовому етапі економічних реформ. Світовий досвід незаперечно доводить необхідність зростання ролі держави на найскладніших, переломних етапах розвитку. Одним з головних завдань держави є створення ефективної інноваційної інфраструктури країни. Метою створення такої інфраструктури є забезпечення як комплексної інноваційної діяльності, так і збереження та розвиток науково-технічного потенціалу країни в інтересах суспільства, включаючи подолання спаду виробництва, його структурну перебудову, зміни номенклатури виробів, створення нової продукції, нових виробничих процесів. Відповідно до цілей інфраструктура інноваційної діяльності включає такий комплекс взаємопов'язаних систем:

- систему інформаційного забезпечення, яка дає доступ до баз і банків даних для всіх зацікавлених, незалежно від форм власності;
- експертизи (включаючи державну) інноваційних програм, проектів, пропозицій, заявок;
- фінансово-економічне забезпечення інноваційної діяльності, використовуючи різні джерела надходження коштів (ресурси підприємницьких структур, інвестиції інших країн, кошти інвестиційних фондів тощо);
- сертифікацію наукової продукції, відповідні послуги у сфері метрології, стандартизації, контролю якості;
- просування нововведень на регіональні, міжрегіональні, іноземні ринки, включаючи виставкову, рекламну, маркетингову діяльність, патентно-ліцензійну роботу, захист інтелектуальної власності;
- підготовку кадрів для інноваційної діяльності в умовах ринкової економіки.

Для формування ефективної інноваційної моделі розвитку країни на державному рівні необхідно реалізувати наступні заходи:

- сприяння заохоченню широкомасштабного використання світового здобутку знань в усіх сферах національної економіки шляхом розробки та впровадження економічних стимулів, а також формування ефективного конкурентного середовища;
- розширення обсягів внутрішнього ринку нереалізованих технологій і підвищення платоспроможного попиту на результати вітчизняних НДДКР;
- стимулювання всебічного розвитку інтелектуального потенціалу особистості;
- вдосконалення системи непрямих методів державного впливу на процес розбудови сектора високотехнологічного виробництва;
- виділення щорічно централізованих капіталовкладень на інноваційне технологічне оновлення виробництв, які мають стратегічне значення для держави;
- формування ринку наукомісткої інноваційної продукції шляхом розширення державного замовлення;
- створення сприятливих умов для залучення до інноваційної сфери діяльності ресурсів недержавних інвесторів.